

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
6/10/2013**

Α.ΚΕΙΜΕΝΟ

Όσο αποδεκτό είναι να ιεραρχούμε τα σχολικά ιδρύματα ανάλογα με τις επιδόσεις τους, τόσο καταστροφικό είναι να **καταστήσουμε** το σχολείο ένα εργοστάσιο παραγωγής πελατών κι όχι ελεύθερων ανθρώπων. Οι επιχειρήσεις που караδοκούν με επιμονή κυνηγού τις ελλείψεις της δημόσιας εκπαίδευσης – κι ο Θεός ξέρει πόσο πολλές είναι – κάνουν τη δουλειά τους. Όμως η αποστολή του Κράτους είναι να διαφυλάξει για το παιδί ένα χώρο ελεύθερο από κάθε θρησκευτική, ιδεολογική ή εμπορική επιρροή έτσι που να προσφέρει στους πάντες, αδιακρίτως, μια ποιοτική μόρφωση.

Οι χώρες μας έχουν άμεση ανάγκη από μια μεγάλη **μεταρρύθμιση** στον τομέα της εκπαίδευσης η οποία, υπερμεγέθης και πολυέξοδη, παράγει τόσο άγνοια όσο και γνώση, τόσο ανισότητες όσο και επιτυχία. Όμως αυτή τη μεταρρύθμιση δε θα μας την εξασφαλίσει ο ιδιωτικός τομέας, όποιες κι αν είναι οι προτεινόμενες μέθοδοι, όπως η διδασκαλία κατ' οίκον, το επίδομα εκπαίδευσης, η αγορά κάποιων ειδικών υπηρεσιών από την οικογένεια ή το just in time open learning, η ανοιχτή εκπαίδευση την κατάλληλη ώρα όπου μαθαίνει κανείς όλα τα πράγματα που πρέπει να ξέρει σε μια συγκεκριμένη στιγμή. Το σχολείο δεν είναι μια επιχείρηση μινιατούρα μήτε οι μαθητές του λυκείου επαγγελματικό σώμα, αν επάγγελμα σημαίνει αμειβόμενη δραστηριότητα. Το σχολείο δεν υπόκειται σε κριτήρια κέρδους αλλά απόδοσης και διάδοσης γνώσεων. Έστω κι αν αποτελεί τόπο χρήσιμων γνώσεων που θα **αποφέρουν** αργότερα χρηματικό κέρδος, οφείλει να συνεχίσει να προσφέρει δωρεάν τη γνώση που συνδέεται με την προσωπική τελείωση.

Για ποιο λόγο να μαθαίνει κανείς μουσική, φιλοσοφία, ζωγραφική, νεκρές γλώσσες, αν πρόκειται να γίνει αργότερα μηχανικός, χρηματομεσίτης ή αστροναύτης; Επειδή έτσι από την παιδική μας ηλικία μάς ξεκλειδώνονται κάποιες πόρτες που, όταν θα μεγαλώσουμε, θα αποφασίσουμε μόνοι μας αν θα τις ανοίξουμε ή αν θα τις αφήσουμε κλειστές. Επειδή έτσι προσφέρεται στον καθένα η απίστευτη δυνατότητα να ξεφύγει από τη μονοτονία της μιας και μόνης επαγγελματικής δραστηριότητας, του ενός και μόνου προφίλ, προπάντων, όταν είχε την τύχη να μνηθεί από έναν καθηγητή πάνω από τα κοινά μέτρα. Ο κόσμος είναι πιο πλούσιος από τη μικρή μου ύπαρξη, υπάρχουν και άλλες υπέροχες, ασυνήθιστες πραγματικότητες που θα τις εγκαταλείψω: ιδού το μήνυμα του σχολείου που μας δίνει ένα διπλό μάθημα ταπεινότητας και περιέργειας. Το σχολείο παραμένει μια πολυτέλεια στις **ωφελιμιστικές** κοινωνίες μας, επειδή συντηρεί το πνεύμα της φιλομάθειας, της ενασχόλησης με τη μελέτη που δεν «χρησιμεύει» σε τίποτα. Εξ ου και το μίσος που γεννά σε εκείνους που θέλουν να το προσαρμόσουν στις απαιτήσεις της αγοράς ή ορισμένων καιροσκόπων.

Επιβάλλεται, λοιπόν, να το καταστήσουμε ιερό, να το προστατεύσουμε από τον κίνδυνο να καταποντιστεί μέσα σε μια «φιλελεύθερη» –με την κακή έννοια του όρου– κοινωνία, να αλωθεί από τα ιδιωτικά συμφέροντα, τους διαφημιστικούς ιούς και γενικά από την ομοιομορφία, την αμνησία, τη βλακεία, που είναι οι μαστιγές της δημοκρατίας των μαζών. Το όριο ανάμεσα στο εμπορικό και το μη-εμπορικό πρέπει να προσδιορίζεται και να επαναπροσδιορίζεται ακατάπαυστα με συλλογικές και τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Εναπόκειται στην κάθε γενιά να αποφασίσει αν θα βγάλει στον πλειστηριασμό αυτούς τους συμβολικούς χώρους, αυτά τα εχέγγυα της κοινωνικής συνοχής που είναι η δικαιοσύνη, η δημόσια διοίκηση, ο πολιτισμός, η οικολογία, η εκπαίδευση, οι δημόσιες υπηρεσίες. Η κάθε γενιά θα μετακινήσει τον κέρσορα (1) ανάλογα με τις επιθυμίες της, θα αποφασίσει για τα ρίσκα που είναι διατεθειμένη να αναλάβει, για τις απαγορεύσεις που θα διατηρήσει, για την αντίσταση που θα προβάλει στις παράλογες απαιτήσεις ατόμων ή λόμπι(2). Ούτε λίγο ούτε πολύ, αυτό που **διακυβεύεται** είναι η ποικιλομορφία της ζωής μας.

Λεξιλόγιο:

1. κέρσορας: «το ποντίκι» στον υπολογιστή.
2. λόμπι: ομάδα προσώπων που ασκούν πολιτική επιρροή και επηρεάζουν παρασκηνιακά την πολιτική κατάσταση.

(Πασκάλ Μπρυκνέρ, «Η μιζέρια του πλούτου», εκδόσεις Αστάρτη, Αθήνα, 2002)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 90-110 λέξεις.

Μονάδες 25

- 2.« Όσο αποδεκτό είναι να ιεραρχούμε τα σχολικά ιδρύματα ανάλογα με τις επιδόσεις τους, τόσο καταστροφικό είναι να καταστήσουμε το σχολείο ένα εργοστάσιο παραγωγής πελατών κι όχι ελεύθερων ανθρώπων.»: Να αναπτύξετε το απόσπασμα σε μια παράγραφο 70-90 λέξεων.

Μονάδες 15

- 3α. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος του κειμένου;

Μονάδες 5

- 3β. «Το σχολείο παραμένει μια πολυτέλεια στις ωφελιμιστικές κοινωνίες μας, επειδή συντηρεί το πνεύμα της φιλομάθειας, της ενασχόλησης με τη μελέτη που δεν «χρησιμεύει» σε τίποτα. Εξ ου και το μίσος που γεννά σε εκείνους που θέλουν να το προσαρμόσουν στις απαιτήσεις της αγοράς ή ορισμένων καιροσκόπων.»: ποιος τρόπος και ποιο μέσο πειθούς χρησιμοποιείται σε αυτό το απόσπασμα;

Μονάδες 5

- 4α. καταστήσουμε, μεταρρύθμιση, αποφέρουν, ωφελιμιστικές, διακυβεύεται: να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις προηγούμενες λέξεις.

Μονάδες 5

- 4β. καταστροφικό, αδιακρίτως, ιδιωτικός, ταπεινότητας, συλλογικές: να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις προηγούμενες λέξεις.

Μονάδες 5

5. Διαβάσατε το προηγούμενο κείμενο και προβληματιστήκατε σχετικά με τον προσανατολισμό της σύγχρονης εκπαίδευσης σε διεθνές επίπεδο. Γράψτε ένα άρθρο που θα αναρτηθεί στον ιστότοπο του σχολείου στο οποίο θα περιγράφετε τις ανησυχίες σας σχετικά με την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης στο Λύκειο και θα διατυπώνετε προτάσεις που θα συμβάλλουν στην αναβάθμισή της (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΕΛΣΑ

ΔΗΛΜΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΜΠΑΛΛΑ ΓΙΩΤΑ

ΤΟΚΜΑΚΙΔΟΥ ΑΘΗΝΑ

ΒΕΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΟΥΛΠΟΥΛΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ